ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବ୍ୟାଙ୍କ - ଜଗତେ କେବଳ ଜନେ ହସିବେ

Odisha Literature Examination Question Bank - Poetry (v2)

ପ୍ରଶ୍ନ ୧

କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବଳଦେବ ରଥଙ୍କ ରଚିତ 'ଜଗତେ କେବଳ ଜନେ ହସିବେ' କବିତାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ କ'ଣ?

ଉତ୍ତର: ଏହି କବିତାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ହେଉଛି ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣୀ ବା ବସ୍ତୁର ନିଜସ୍ୱ ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରକୃତି ଓ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି। ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେ ବାହ୍ୟ ଆଡମ୍ବର କିମ୍ବା କୃତ୍ରିମ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କଦାପି ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ବାହ୍ୟ ଆବରଣ ବା କୃତ୍ରିମ ପ୍ରସାଧନ ଦ୍ୱାରା ନିଜର ମୂଳ ପ୍ରକୃତିକୁ ଲୁଚାଇ ବଡ଼ ହେବାର ପ୍ରୟାସ କଲେ, ତାହା କେବଳ ଜଗତରେ ଉପହାସର କାରଣ ହୋଇଥାଏ। ଈଶ୍ୱର ବା ବିଧାତା ଯାହାକୁ ଯେଉଁ ରୂପ ଓ ଗୁଣ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅଟେ, ତେଣୁ ନିଜ ସ୍ୱରୂପକୁ ଲୁଚାଇବା ଅନୁଚିତ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୨

କୁକୁର ଓ କାଉର ଉଦାହରଣ ଦେଇ କବି କିପରି ଅଯୋଗ୍ୟର ବୃଥା ଆସ୍ଫାଳନକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି?

ଉତ୍ତର: କବିଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ, ଗୋଟିଏ କୁକୁର (ସରମା) ନିଜ କାନ୍ଧରେ କୃତ୍ରିମ ବାଳ ଲଗାଇ ଏବଂ ପର୍ବତ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଗର୍ଜନ କଲେ କିମ୍ବା ଦର୍ପରେ ଭୂକୁଞ୍ଚନ କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କଦାପି ବଳବାନ ସିଂହ (କଣ୍ଠୀରବ) ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ସେହିପରି ଗୋଟିଏ କାଉ ଆଖିରେ ତରଳ ଅଳତା ଲଗାଇ ଆମ୍ବ ଗଛର ଡାଳରେ ବସି ଯେତେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ରାବିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କୋଇଳି ପରି ମଧୁର ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱର ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ। ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ଲୁଚାଇବାର ଏହି ପ୍ରୟାସ କେବଳ ଲୋକହସାର କାରଣ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୩

ଗାଈ ଏବଂ ହଂସର ସମକକ୍ଷ ହେବା ପାଇଁ ଘୁଷୁରି ଓ ବଗ କିପରି ବୃଥା ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କବିତାରେ କୁହାଯାଇଛି?

ଉତ୍ତର: ଗାଈ ପରି ପବିତ୍ର ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜୀବ ହେବା ଆଶାରେ ଗୋଟିଏ ଅପବିତ୍ର ଘୁଷୁରି ନିଜର ଅପବିତ୍ର ଖାଦ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କରି ଶରୀରରେ ସ୍ୱର୍ଗଗଙ୍ଗାର ପବିତ୍ର ଧୂଳି ବୋଳି ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେ କଦାପି ସମାଜରେ ଗାଈର ସମ୍ମାନ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ। ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ବଗ ନିଜର ଥଣ୍ଟ ଏବଂ ଗୋଡ଼ରେ ଲାଲ ରଙ୍ଗ (ହିଙ୍ଗୁଳ) ଲଗାଇ, ମୁହଁରେ ପଦ୍ମନାଡ଼ ଧରି ରାଜହଂସ ପରି ଚାଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ସେ ରାଜହଂସର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କଦାପି ଲାଭ କରିପାରିବ ନାହିଁ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୪

ଖଦ୍ୟୋତ (ଜୁଳୁଜୁଳିଆ ପୋକ) ଏବଂ ମଶାଲ କାହିଁକି କେବେହେଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ?

ଉତ୍ତର: ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବିରାଟ ଆଲୋକ ସମ୍ମୁଖରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୁଳୁଜୁଳିଆ ପୋକର ସ୍ଥିତି ଅତି ନଗଣ୍ୟ। ସେ ପବିତ୍ର ବଦରିକା ବନରେ ବାସ କରି ଯେତେ କଠୋର ବ୍ରତ ଉପବାସ ଓ ତପସ୍ୟା କଲେ ମଧ୍ୟ କଦାପି ସୂର୍ଯ୍ୟ (ପ୍ରଭାକର) ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ସେହିପରି ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଏକ ସାଧାରଣ ମଶାଲ ନିଜର ତେଜ ଦେଖାଇ ଆଲୋକ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କେବେ ହେଲେ ସୁନ୍ଦର ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଶୀତଳ ତଥା ସ୍ନିଗ୍ଧ ଆଲୋକର ସମାନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ସୀମିତ କ୍ଷମତା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଅହଙ୍କାର ଏପରି ବୃଥା ଅଟେ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୫

"ଯାହାକୁ ଯାହା କରିଚି ଦଇବ, ତହୁଁ ନିକି ସେ ଅନ୍ୟଥା ହୋଇବ" – ଏହି ଧାଡ଼ିଟିର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବୁଝାଇ ଲେଖ।

ଉତ୍ତର: ଏହି ଧାଡ଼ିଟି ମାଧ୍ୟମରେ କବି ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଈଶ୍ୱର ବା ଭାଗ୍ୟ ଯାହାକୁ ଯେଉଁ ରୂପ, ଗୁଣ ଓ ପ୍ରକୃତି ଦେଇ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ସାଧାରଣ ପିତ୍ତଳକୁ ନିଆଁରେ କୋଟିଏ ଥର ପୋଡ଼ି ତରଳାଇଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା କଦାପି ଖାଣ୍ଟି ସୁନା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ଦୁବଘାସ ଦେବତାଙ୍କ ପବିତ୍ର ବଗିଚାରେ ରହି ତୁଳସୀ ଗଛ ସହ ମିଶିଗଲେ ସୁଦ୍ଧା ତାହା କେବେ ତୁଳସୀର ପବିତ୍ରତା ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୬

ଗଧକୁ ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ଖୁଆଇଲେ ତାହା ଘୋଡ଼ା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି କବି କାହିଁକି କହିଛନ୍ତି?

ଉତ୍ତର: ଗୋଟିଏ ଗଧ ଛୁଆକୁ ଯେତେ ଯତ୍ନରେ ପାଳନ କଲେ କିମ୍ବା ନାନା ପ୍ରକାରର ମସଲାଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ଖୁଆଇଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କେବେ ହେଲେ ଅଶ୍ୱ ବା ଘୋଡ଼ା (ତୁରଙ୍ଗ) ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ସେହିପରି ଜଣେ ସାଧାରଣ ଚୋପଦାର (ଦଣ୍ଡଧାରୀ ସିପାହୀ) କୁ ନାୟକ ବା ସେନାପତି ବେଶରେ ସଜାଇଲେ ସେ ପ୍ରକୃତ ସେନାପତିର ଯୋଗ୍ୟତା ଲାଭ କରିପାରିବ ନାହିଁ। ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ବଦଳାଇବା ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ, ତେଣୁ ବୃଥା ବେଶଭୂଷା ମୂଲ୍ୟହୀନ ବୋଲି କବି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ ୭

ମୂର୍ଖ ଏବଂ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ କବି କି ବିଡ଼ମ୍ବନାର ଚିତ୍ର ଦେଇଛନ୍ତି?

ଉତ୍ତର: ଯେଉଁ ମୂର୍ଖ ବା ଜଡ଼ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଜାତିର ଲୋକଙ୍କ କଥା ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ, ସେ ନିଜର ମୂର୍ଖତା ପାଇଁ ଲଜ୍ଜିତ ବା ଅନୁତପ୍ତ ନହୋଇ ବରଂ ଜଣେ ମହାପଣ୍ଡିତ ବା ଷଡ଼ଦର୍ଶୀଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରେ। ଅହଙ୍କାରୀ ମୂର୍ଖର ଏପରି ଆଚରଣ ସମାଜରେ ତାକୁ କେବଳ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ କରିଥାଏ। ନିଜର ଅଯୋଗ୍ୟତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ସହ ସମକକ୍ଷ ହେବାର ପ୍ରୟାସ ଏକ ଚରମ ବିଡ଼ମ୍ବନା ବୋଲି କବି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ ୮

'ହାତୀ ଲଢ଼ାଇକି ବାନ୍ଧିଲେ କାତି' - ଏହି ଉକ୍ତିର ଅର୍ଥ ସ୍ପଷ୍ଟ କର।

ଉତ୍ତର: ଯେଉଁ ଦୁର୍ବଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟର ଛୋଟ ନିଃଶ୍ୱାସ ବାଜିଲେ ସମ୍ଭାଳି ପାରିବ ନାହିଁ, ସେ ଯଦି ଲଜ୍ଜାହୀନ ଭାବରେ ଛାତି ଫୁଲାଇ ବଡ଼ ହାତୀ ସହ ଲଢ଼େଇ କରିବା ପାଇଁ ଅଣ୍ଟାରେ ଛୁରୀ (କାତି) ବାନ୍ଧି ବାହାରେ, ତେବେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ଅଟେ। ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ କବି ଅଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ କ୍ଷମତାହୀନ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୃଥା ଅହଙ୍କାର ଏବଂ ନିର୍ବୋଧତାକୁ ତୀବ୍ର କଟାକ୍ଷ କରିଛନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ ୯

ଦେବତାଙ୍କ ଉପବନରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ମଧ୍ୟ ଦୁବଘାସ କାହିଁକି ତୁଳସୀର ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ?

ଉତ୍ତର: ଦୁବଘାସ (ଜବସ ଲତା) ଦେବତାଙ୍କ ପବିତ୍ର ଉପବନରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କେବେହେଲେ ତୁଳସୀର ପବିତ୍ରତା କିମ୍ବା ମହକ ଲାଭ କରିପାରିବ ନାହିଁ। ଯଦି ଦୁବଘାସ ତୁଳସୀ ଗଛ ସହ ମିଶିଯାଏ ଏବଂ ଅହଙ୍କାରରେ ନିଜକୁ ତୁଳସୀ ସହ ସମାନ ବୋଲି ଦାବି କରେ, ତେବେ ତାହା କେବଳ ଲୋକହସାର କାରଣ ହେବ। ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ରହିଲେ କିମ୍ବା ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ମୂଳ ପ୍ରକୃତିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସେ ନାହିଁ ବୋଲି କବି ଏହି ଉଦାହରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ ୧୦

କରଞ୍ଜ ଫୁଲ ଏବଂ ଚମ୍ପାଫୁଲର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଇ କବି ଯୋଗ୍ୟତାର କି ମୂଲ୍ୟ ବୁଝାଇଛନ୍ତି?

ଉତ୍ତର: କବି କହିଛନ୍ତି ଯେ, କରଞ୍ଜ (କରମର୍ଦ୍ଦକ) ଫୁଲ ନିଜର ସାଧାରଣ ଗୁଣ କାରଣରୁ ସର୍ବଦା ନିମ୍ନ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଚମ୍ପାଫୁଲ ନିଜର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ତଥା ସୁଗନ୍ଧ କାରଣରୁ ମହାଦେବ ଶିବଙ୍କ ମସ୍ତକରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀ ଅଟେ। ତେଣୁ ଏକ ସାଧାରଣ କରଞ୍ଜ ଫୁଲ ଯଦି ଭ୍ରମବଶତଃ ଶିବଙ୍କ ମସ୍ତକରେ ଥିବା ଚମ୍ପାଫୁଲ ସହ ସମାନ ହେବାକୁ ବୃଥା ଆଶା କରେ, ତେବେ ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ହାସ୍ୟାସ୍ପଦ ବିଷୟ ଅଟେ।